

KIADJA AZ »ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET«

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.
Az ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj:
Egész évre 800 Korona, fél évre 400 Korona.

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, Földmiv. minisztérium (V. Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Halrablás a Balatonon. Dr. Lukács Károly. — Társulatok. Egyesületek. — Irodalom. Könyvismertetés. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

Forgalmiadó és a halászat.

A m. kir. pénzügyminiszter 1923. évi 44.132. számú
körendelete

valamennyi m. kir. pénzügyigazgatásának — a székesfővárosi kivételével —, a m. kir. adóügyi útmutató és ellenőrző hivatalnak és a m. kir. pénzügyigazgatásági kirendeltségnek.

Az 1921. évi 130.000. számú utasítás 9. §-ának utolsó bekezdését hatályon kívül helyezem s helyette a következőket rendelem:

(5.) A halászat, mint az őstermelés körébe eső gazdasági tevékenység, általában nem vonható általános forgalmiadó alá s ez alól csak két esetben van kivétel: 1. ha a halászat bérelt területen kereskedés céljából üzetik, vagy 2. ha a halak kereskedés útján hozatnak forgalomba.

Az adómentesség megállapításánál közömbös, hogy a haltenyésztést természetes vagy technikai berendezésekkel ellátott vizekben üzik-e.

Budapest, 1923. évi május hó 18-án.

A miniszter helyett:
Dr. Vargha Imre s. k.
államtitkár.

Halrablás a Balatonon.

Írta: Dr. Lukács Károly

I.

Az idei április és május aranykorszaka volt a balatoni halrablásnak.

Április 13-án jelentették először a ponty „fördését” a füves partokon és ettől a naptól fogva éjjel-nappal, de sokkal inkább nappal, mint éjjel, az orvhalászok százai egész rajvonalakba fejlődve pusztították az ivarzó, szerelmi mámorukban minden óvatosságról megfeledkező pontyokat. A kommunizmus idején, a „minden mindenkié” jelszava alatt nem folyhatott féktelenebb halpusztítás a Balatonon, mint ahogy az idén garázdálkodtak, a halászati törvény tág köpenyge alatt, az orvhalászoknak nevezett haltolvajok.

Mert túlságosan megtisztelnők a romantikus csendesű „orvhalász” névvel azt a szedett-vedett, leginkább gyerekből, asszonyból, öregből összecsdődült népséget, amely nem annyira szigoronnyal vagy hálóval, mint inkább fűtykössel, kassal, szakajtóval, legtöbbször puszta kézzel lesi az ívás ösztönétől partra szédült, ikrák száz ezreit hordozó pontyokat, hogy köténybe vagy zsákba fogdossa és faluhosszat nyíltan árusítsa könnyű szerrel, kockázat és veszély nélkül szerzett zsákmányát.

Hogy mennyire szemérmetlenül és a veszedelem tudata nélkül úzik mesterségüket a haltolvajok, arra nézve jellemző a következő megtörtént eset.

Április hó végén, vasárnap, a Keszthely és Szentgyörgy közti vonalon utazó egyik érdekelt a következő párbeszéd fültanúja volt:

— Észrevette-e ön B. úr, hogy a halászati részvénytársaság új módszerrel halásztat a Balatonon? kérdi az egyik utas, egy keszthelyi tanár, tapolcai ismerősét.

— Miféle új módszerrel?

— Hát úgy, hogy nem is kell hajókat használnia, hanem a parton sorakoztatja fel a halászeit és valamilyen új halászati eszközzel a partról keríti be a halakat.

— Ez nem nagyon valószínű — válaszolt a tapolcai — erről már nekem is kellett volna hallani valamit.

— Nem valószínű? Hát csak nézzen ki az ablakon, éppen előttünk működik egy ilyen banda, amelyik a parton mozogva halászik.

És csakugyan, ebben a vasárnapi délidőben valóságos rajvonalat alkottak a parton az ívó pontyokra leső alakok, akik — természetesen — annál kevésbé lehettek a bérlő társaság halászeit, mert az eset még az általános halászati tilalom ideje alatt történt.

A történetet Siófokon elbeszélő úriember Keszthelytől Siófokig délután 1/21-től 4 óráig több mint 50 ilyen háborítatlan kedélyességgel dolgozó haltolvajt látott munkában, köztük piros viganós nőszemélyeket és 12–15 éves mezítlábas suhancokat.

É sorok írója május elején, szintén vasárnap, utazott a somogyi Balatonparton Szentgyörgytől, megszakítással, egész Siófokig és hasonló rajvonalakat figyelt meg a part mentén végig, főleg Berény és Csehi vizei előtt. Útközben betért az egyik csendőrörshöz és jelentette az észleletét.

A balatonparti csendőrség a legnagyobb eréllyel, kitartással és leleményességgel végzi ellenőrző munkáját, de nem lehet mindig mindenhol jelen.

A csendőrök sikeres és ügyes taktikájára vonatkozólag érdekes, a valóságot híven illusztráló cikket írt a „Magyarság” május 1-i számában Urai Dezső, akinek, mint balatonlellel lakosnak, az „orvhalászok” munkáját bőséges alkalma volt megfigyelni.

Mialatt a csendőrök 16 embert ügyes bekerítő mozdulattal nyakoncsípnek és nevüket a szivattyúházban jegyzőkönyvbe veszik, addig a többi vakmerő a házon kívül nyugodtan dolgozik tovább. De hadd idézzek néhány sort az egyes tollal megírt riportból:

„A szemesi őr minden tagja ismeri ugyan a környék orvhalászait, de a sor folyton szaporodik újoncokkal. Minden esztendőben újabb és újabb nevek kerülnek a jegyzőkönyvekbe és őszre, mire majd a főbíró törvényt ül az orvhalászok fölött, a falusi fiatalság nagy többsége érdekelve lesz a dologban. Szomorúan mondják meg neveiket, de nem azért búsak, mert léprekerültek, hanem azért, mert a gépház ablakából látják, hogy a tartalék milyen eredményesen dolgozik. Egyik hatalmas hal a másik után csapódik ki a vízből és mire a csendőrök az árokhoz szaladnak, ismét egy jó métermázsa értékes ponty mondott örök búcsút a szépséges Balatonnak.

Felbecsülhetetlen a kár, amit egyrészt a Balaton Halászati R.-T. szenved, másrészt maga a halállomány, mert éppen a legértékesebb, ivásra érett anyahalak vándorolnak az orvhalászok gyomrába. Segíteni pedig nem lehet, mert minden talpalatnyi helyet nem lehet meg-
rakni csendőrrel.”

A csendőrség példás kötelességteljesítésének igazolására álljon itt egy pár adat az utóbbi hetekben beérkezett hivatalos értesítések alapján:

A balatonberényi csendőrör, a kitűnő Sótonyi tiszthelyettes vezetése alatt, f. évi április hó 15-étől május 16-áig 37 embert ért tetten „halászati kihágáson”, akikből 6 darab húzóhálót, egy emelőt, egy eresztőhálót, 9 szigonyt és több mint 400 kg. ívó pontyot és keszeget kobzott el.

A balatonszemesi csendőrör (Jakab tiszthelyettes) csak április 13-a és 15-e között, a legnagyobb fordés idején, 30 parti lakost, egyedül május 1-én pedig 16 embert ért tetten és jelentett fel a lengyeltóti szolgabíróhoz.

A balatonföldvári csendőrör (Buncsi tiszthelyettes) ugyancsak az idej pontyívás három hete alatt 28 tettenért haltolvaj ellen tett halászati kihágás miatt feljelentést.

A sármelléki (kisbalatoni) őr április 13-tól április 24-ig 16 embert ért a tilosban és tőlük 7 drb. emelőhálót és 1 szigonyt vett őrizetbe.

A badacsonytomaji őr április 27. és 28-án 15 embert csipett nyakon és náluk — részben használat közben, részben házkutatás alapján — 9 eresztőhálót, egy húzóhálót, egy tűzőhálót, két bukálót és hat szigonyt foglalt le bűnjel gyanánt.*)

A csak 5—10 „kihágás”-ról beszámoló őrök adatait nem tartjuk szükségesnek külön felemlíteni.

*) Amint látjuk, a zalai parton a régi típusú népies halászszerzők még javában divatoznak.

De bármily elismerésreméltó buzgósággal működik is a halivás idején felemelt létszámmal dolgozó csendőrség és bármily áldozatokkal egészíti ki a bérlő részvénytársaság (a maga drágán fizetett halóreivel stb.) az ellenőrzés és védekezés munkáját, mindez teljesen meddő és céltalan munka- és költségfecsérlés, amíg a halászati törvény mostani fogalmazásában érvényben marad.

Ahogy ezt a törvényt manapság alkalmazzák, ennek megelőző vagy elrettentő hatása — túlzás nélkül szólva — a semmivel határos.

A jogi fogalmazás fogyatékos voltára, a törvény elméleti részének eredendő hibájára később lesz alkalmunk rámutatni, először csak a törvény gyakorlati, ügynevezett szankcionális részének az alkalmazásban kiütköző gyengeségeit szeretnők egy pár példával megvilágosítani.

II.

A Balaton halászati jogát bérlő részvénytársaság, a bérbeadó társulat igazgatóságának közreműködésével, pontos nyilvántartást vezet az ügynevezett „orvhalászokról” 1905. év óta a mai napig. Helyesebben szólva, pontos nyilvántartást *igyekszik* csak vezetni, mert a hatósági elintézés rovata részint a bürokratikus lassúság folytán, részint az ilyen halászati kihágási ügyeknek a rég megszokott nemtörődömséggel való kezelése miatt, sajnálatos hiányosságokat tüntet fel.

Noha a bérbeadó társulat igazgatósága mindig kéri a kihágási ügyekben hozott határozatok közlését, sőt az év végén a késedelmeskedő főbírákhoz külön beadványt is intéz, eredményt mégsem mindig sikerül elérni. Egyik somogyi főszolgabírói hivatal egy-két eset kivételével az előtte mult évben folyamatba tett balatoni halászati kihágások ügyeinek elintézéséről mai napig sem küldte meg a hivatalos kiadványokat, annak ellenére, hogy a földművelésügyi kormány a három vármegeye alispánja útján rendeletet adott ki, hogy a Balatonon előforduló halászati kihágások tárgyában hozott mindháromfokú határozatok (ítéletek) mindig írásban közöltessenek a társulattal.

Így a balatoni „orvhalászok nyilvántartása”, amely munkálat pedig a törvénynek állítólag küszöbön álló revíziója alkalmából értékes nyersanyagot volna hivatva szolgáltatni, főképp az egyes csendőrörök igen hézagos, legtöbbször csak sommás havi értesítéseinek adatai alapján készül, kiegészítve a bérlő részvénytársaság saját közegei által tett feljelentéseinek kivonatával.

De még ebből — az érdekeltek hibáján kívül elég sajnálatosan — fogyatékos összeállításból is beszédesen világlanak ki a törvény végrehajtásának szinte mulatságos fonákságai.

Vannak ebben a haltolvajnyakönyvben notórius nevek, amelyek évről-évre, sőt a pontyívás korszakában szinte hétről-hétre visszatérnek, — annyira nagyon „elrettentő” viselőjükre nézve a halászati kihágásban való tettenéretés!

Ime, csak találomra egy pár feltűnő eset a nyilvántartás lapjairól:

Sz. I. szárszói lakos 1905. június 12-én csendőrökre kerül és a tabi főszolgabíró 35 koronával bírságolja. 1907. április 22-én újra pórul jár és mint visszaeső 70 koronával bünhődik. 1908-ban május 13-án éri utól a nemezis és most már 150 nehéz aranykoronára büntetetik. 1909-ben, úglátszik, nagyobb szerencsével dolgozott, mert neve hiányzik az evidenciából. 1910-ben május 14-én újra törvényt elé kerül, de felmentést nyer. (132/1910. sz. a.) 1910-től 1912-ig, valószínűleg katonai szolgálat miatt, hiányzik. 1913-ban először május 18-án,

azután két másik Sz.-val együtt május 28-án kerül hurokra, de visszaesései ellenére mindkét esetben csak 60—60 koronára büntetetik. 1914. május 9-én (mindig pontyíváskor!) újra feljelentik, büntetése 80 korona. Reá két hétre megint elcsípi és mint „visszaesőt” 50 koronára büntetik! A társulati igazgatóság fellebbezésére hozott másodfokú ítélet is csak 50 koronáról szól. Ez évben ügylátszik, hadbavonult, mert 1915. és 1916-ban nem szerepel, csak 1917-ben április 8-án jön elő újra Sz. Gy. nevű ugyancsak szárszói atyafia, aki 100 K-ra büntetetik. Ugyanezen Sz. Gy. 1923. május 3-án Sz. J. nevű atyafiával szerepel a balatonföldvári örs feljelentésében.

A berényi örs előtt jól ismert név a Sz. P. I. é. Egy Sz. P. F. máriatelepi lakos 1905. április 23-án elkövetett „kihágásért” Marcaliban 240 koronára, vagyis kb. 15 mázsa búza árára ítéltetett. Sz. P. I. Máriatelepről 1907. május 12-i pontyfogdosásért 200 koronára bírságoltatik. Ugyanezen év május 24-én tettenért Sz. P. F., mint visszaeső 400 arany koronával bűnhődik. Az 1908. májusában tettenért Sz. P. J.-t csak 100 koronára ítélik. Az 1909. március 30-án tettenért Sz. P. J.-t 50 koronára ítélik csak el a marcali főbíró. Ugyanezen év április 24-én elcsípett Sz. P. F. 100 koronára ítéltetik. Az 1910. április 28-án feljelentett Sz. P. J. 400 koronával bűnhődik. 1913. április 11-én Sz. P. I. 100 koronára bírságoltatik. A társulat fellebbezése ellenére a büntetés marad 100 korona. 1914. április 13-án Sz. P. I. újra 100 koronával bűnhődik. 1915-ben Sz. P. I. május 9-én kerül először csendőrkézre, május 22-én másodsor, büntetése mindkét esetért együttvéve 300 korona (pedig már ez nem is egészen aranykorona!). Ennél a szenvedélyes ikrapusztítónál is — úgy látszik — a háborús távollét magyarázza a következő években szereplésének feltűnő elmaradását.

Annál nagyobb hévvel veti magát kedvenc mestersegére az utóbbi években. A „halászati kihágások” miatt reázúdult büntetések olyan serkentő hatással vannak rá, hogy 1922. május 19-i kirándulása 2000 koronába kerül (körülbelül egy mázsa búza; az 1907-i huszonöt mázsával szemben); folyó évi április 22-én József nevű atyafiával együtt folytatott működéséért pedig újra legalább ugyanilyen, de most már legfeljebb 10 kg. búzáért érő súlyos büntetést mer megkockáztatni.

Az előbb nevezett Sz. P. J. egyébként arról is nevezetes, hogy valósággal megrendeléseket fogad el ünnepes alkalomokra, pl. keresztelőre, lakodalomra; a megrendelt halat pontosan szállítja is. Az 1922. május 11-iki esetéből kifolyólag szintén 2000 koronára ítéltetett, ami azonban nem akadályozta meg, hogy 1923. április 22-én ismét ne értesse magát tetten, sőt, hogy jól jövedelmező kirándulását a tettenérés után nyolcadnapra, április 29-én újra meg ne kockáztassa.

Hiszen mit is kockáztat vele?

Az esetek 99%-ában úgyis elmenekül a két kilométernyiről kiabálón integető kakastollasok elől. Ha pedig a századik esetben megfogják, a kiemelt 10—20 kg. ponty elárúsításából befolyó tízezrekből nyugodt lélekkel adhat le egy-két ezer koronát zürichi 0·10-es alapon. Még mindig jobb és eredményesebb üzlet neki ennek a forgalmi adónak is kevés bírság leszúrása, mint a „kihágás”-tól való tartózkodás. Elárúsítást mondtunk az előbb, mert — tapasztalás szerint — mindig akad vevő orzott pontyokra; hisz kihágásnál nincsen orzadaság!

Az ifjabb haltolvajnemzedék kitűnő tagja ifj. P. K. is Szárszóról.

1922. május 10-én a szemesi csendőrörs érte tetten és a lengyeltóti főbíróhoz jelentette fel, aki ismeretlen magasságú bírságra ítélte. Még ugyanezen pontyíváskor, május 20-án, a földvári örs feljelentése alapján Tabon *dorgálásra ítéltetett*. A következő pontyívás kezdetéig érezteti is elretentő hatását a szigorú dorgálás! Az idén április 24-én újra tettenérte a földvári járőr, de a feljelentést még alig iktatták be Tabon, mikor május 3-án már újra nyakoncsípték Buncsi legényei és két társával együtt megint törvény elé idézték.

Számtalan ilyen és még kirívóbb példaival szaporíthatnám — csak az „Orvhalász nyilvántartás”-ban való tallóztatással — annak a beavatottak előtt rég nyilvánvaló ténynek a bizonyítékait, hogy a halászati törvény mai alakjában nemcsak a halorzás megfékezésére nem alkalmas, de évről-évre neveltségesebb szankcióval egyenesen erkölcs- és tekintélyromboló hatása van, legalább a Balaton környékén.

Mert hisz a parti lakosságban lassankint köztudatba megy át, hogy sokkal jobb és előnyösebb dolog a törvényt megszegni és vagy — a kockázat minimumával — „szabadhalász”-mesterséget folytatni, vagy — halzsükséglet esetén — orzott halat vásárolni, mint a törvényt, csendőrt és mások jogát tiszteletben tartani.

És nem csábítóbb-e és tetszetősebb dolog-e a kakastollasokkal bujósdi játszva, azokat ügyes stafétafüttel megtévesztve, a part gyenge nádlásai közt szerelmeskedő pontyokat ingyen összefogdosni, mint a halászatra jogosultól a halat nyárspolgári módon megvásárolni?

Hiszen csak minden századik esetben marasztalják el „halászati kihágásban”, ami pedig — a Balaton-környék közfelfogása szerint — épp oly kevésbé tisztetségveszejtő, mint akár az utcai csendhaborítás.

Hogy emellett az ivarzó pontyok lelketlen pusztítása nemcsak a halászati jog tulajdonosainak, hanem az ország egyik legnagyobb kincsének, a Balatonnak és így a magyar nemzeti vagyonnak is jelentékeny károsodását jelenti, evvel a parti lakosság édes-keveset törődik.

Ez a mentalitás a halászati törvény érvényességének három és fél évtizede alatt fokról-fokra jobban úrrá lett az egész Balatonon, aminek kártékony következményeit, úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben, keservesen megsínyli nemcsak a halászati jogtulajdonosok társasága, hanem közvetve az egész ország közgazdasága.

Hiába mondja a halászati törvény, hogy a halászati jog a vízmeder tulajdonosáé, ha a meder szélén orvul halászó legrosszabb esetben csupán — még a forgalmi adó színvonalán is alulmaradó — csekély pénzbírságot fizet az onnan kiemelt pompás halak után.*)

És hiába szab meg a halászati társulat üzemterve még oly rendszeres halászatot is és még oly bőséges pontyhalasítást is, ha éppen a pontyívás idején mindenkinél olcsó — hogy ne mondjuk ingyen — prédája a bontakozni készülő új életek százezreit hordozó nemes anyahal.

*) A bérlő részvénytársaságnak szerződéses kötelezettségei közé tartozik a parti lakosoknak, elsősorban a vízmedertulajdonos közbirtokosságoknak hallal való ellátása. Ebben a május hónapban azonban a vízbirtokos közbirtokosságok vizein fogott és az utóbbiaknak már előzetesen felajánlott halzsákmány senkinek sem kellett; annyira megtöltötték ugyanis az orvhalászok az egész környéket hallal —, amint például ezt nemes Szalay József, a balatonfővári közbirtokosság elnöke a részvénytársasághoz intézett levelében írja —, hogy a társaság által felajánlott hal átvételére senki sem vállalkozott.

Hiába a legszebb üzemterv, a legrendszeresebb halászat, a leglelkiesmeretesebben folytatott haltenyésztés és fajnemesítés, ha a Balaton halászatának védelme, a tilalmi idők és kíméleti terek figyelembevételére csak írott malaszt marad.

És itt térünk át a halászati törvény bírálatának fontosabb részére, a jogi fogalmazás hiányaira.

III.

A tapasztalat rég megmutatta már, hogy a halászati törvény mai formájában nem alkalmas arra, hogy Csonka-Magyarország halászatának legértékesebb területét, a Balatont, az orvhalászok garázdálkodásától megmentse. Egyéb számos fogyatkozása mellett ez a halászati törvény legnagyobb hibája.

Halászóvizeink legnagyobb részét Trianon elvette tőlünk, a megmaradt vizek közül nemcsak halbőség, hanem a nemes halfajok különleges értéke nézőpontjából is a Balaton képviseli halászatunk legnagyobb kincsét és ezt a kincsünket éppen az a törvény, amelynek kimondott célja az okszerű halgazdaság fejlesztése s a rablógazdálkodás megszüntetése volt, egyenesen rablók prédájává teszi idejét mult jogi fogalmazásával.

Az 1888: XIX. t. c. Lampel-féle kiadásának magyarázatából idézem a következőket:

„Mint a vadászat, úgy a halászat is a közgazdaságnak jelentékeny tényezője, a vagyonosodásnak és keresetnek bő forrását képezi, feltételezve, ha az okszerű gazdaság elvei szerint rendeztetik és gyakoroltatik. De éppen ez hiányzott nálunk mindkettőnél; a vadak, mint a halak, az önkény és pusztá haszonlesés zsákmányai, lehet mondani, a gazdasági garázdálkodás tárgyai voltak; a pusztítás, a rablógazdálkodás képezte ezen gazdasági ágak jellegét; mindenféle visszaélések voltak elterjedve, melyek sem a vadtenyésztés, sem a halállomány emelkedését és kifejlődését meg nem engedték.

„Ezen állapot észlelése buzdította törvényhozásunkat a halászati törvény megalkotására. Jelen törvénynek kettős feladata van. Egyik feladat az, hogy a fent ismertetett halászati rablógazdálkodás megszüntetessék, ami a halállomány fenntartását és szaporítását lehetetlenné tette; másik pedig az, hogy alkalmas intézkedések s eszközök hozzattassanak be az okszerű haltenyésztés meghonosítására.”

A halászati törvény értelmében megalakult Balatoni Halászati Társulat az okszerű halászati gazdálkodás minden igényeinek megfelelő üzemtervet készített, amely üzemterv a tapasztalat tanulságaival bővítve ma is érvényben van. A bérlő részvénytársaság saját jól fel-fogott érdekében is — az üzemterv által megszabott kötelezettségein túlmenően és áldozatok nem kímélve — mindent elkövet a Balaton halállományának gyarapítására. A részvénytársaság által pontosan vezetett és az Országos Halászati Felügyelőségnek évenkénti rendelkezésre bocsátott halfogási statisztika szerint az érvényben levő üzemterv érezteti is üdvös hatását, mert a halfogási eredmények, főleg a háború utáni időben, emelkedést mutatnak.

De joggal tehető fel a kérdés, hogy mennyivel nagyobb arányban fokozódott volna a haltermelés és főleg mennyivel nagyobb volna a Balaton nemeshalállományának gyarapodása, ha a törvény szerencsésebb jogi meghatározásokkal már kezdettől fogva hatásosabb védelemben részesítette volna az ivarzó pontyokat és fogásokat?

A hiba forrása szerintünk az, hogy a törvény — nyilván német mintára — a halászó vizeket a nyílt- és zártvíz hiányosan értelmezett fogalmi szerint csupán két rendszerbe csoportosítja, noha a mi különleges hazai viszonyainkra ezek a — német ésszel német vízrajzi viszonyokra csinált — fogalmak, mint kaptafák, nem alkalmazhatók.

A németek Balatonja a Bódeni-tó (? Szerk.), amelynek hatalmas víztükrén négy ország osztozik és amelynek medrén a Rajna vize folyik át és a Rajna halai úsznak keresztül; egész természetes tehát, hogy a Bódeni-tó nyílt víz, még pedig nyílt víz a legjavából. Épp ilyen nyílt víz maga a Rajna meg a Duna, a mi Dunánk is, melynél természetes, hogy a bennük úszkáló halakat, amelyek kopoltyúin egy nap alatt két ország vize szűrődik át, olyan magánjogi védelemben, mint valamely tógazdaság halait, részesíteni nem lehet.

A törvény ugyanis csak a zárt vizek halát tekinti magántulajdonnak, a nyílt vizek hala mindaddig gazdátlan jószág, amíg csak hálóba nem kerül. A zárt vízből jogosulatlanul kifogott hal lopott jószág, a bűntettes tolvaj, akit elzárással büntetnek; míg a nyílt vizen jog vagy engedély nélkül halászó csak halászati kihágást követ el, amelynek következménye egy pár száz korona pénzbüntetés, de az esetek jórésztében csak dorgálás vagy akárhányszor felmentés.

Ám legyen a Bódeni-tó vagy a nagy Duna nyílt víz, a halastavak legyenek zárt vizek, de csak lehet e két típuson kívül — ha Németországban nincs is, de legalább itt Magyarországon, ezen a szegény Csonka-Magyarországon — másféle típusa is a halászható vizeknek!

Nem érdemli meg a mi Balatonunk, amelynek vize és nem egy halfajtája köztudomás szerint egész különleges értékelés tárgya, mert valósággal versenyen kívül áll, amelynek hidrografiája is egészen sajátos, nem érdemli meg ez a Balaton, hogy külön elbírálás alá vegyék, mint a maga nemében külön álló vízrajzi egyedét és ne skatulyázzák bele erővel egy német fejből kipattant kategóriába?

Vegyük csak kissé szemügyre, hogy a mai törvény szerinti jogállapot milyen jogi következtetésekkel jár a Balaton halászatára nézve.

A mai törvény szerint a Balaton nyílt víz. Ennek jogi értelme az, hogy halászata korlátozásokhoz kötött, hogy például haltermelése csak társulati alapon folytatható.

A társulati kezelés jogi folyománya megint az, hogy egységes üzemterv szerint egységes üzemmel kell a halászatot gyakorolni.

Az egységes üzemterv határozott programot ír elő a haltenyésztésre s határozott rendszert követel a halászat gyakorlására vonatkozólag. Ezen programmszerű rendelkezések közé tartozik pl., hogy úgynevezett tilalmi időszakokat állapít meg az egyes halfajokra nézve, az ivási időszak figyelembevételével.

A halászatot gyakorló társaság vállalja (Kénytelen vállalni! Szerk.) ezen rendelkezések betartását, mert nem rablógazdálkodást akar üzni, hanem, hosszú lejáratú szerződése lévén, saját érdekében is védeni és gyarapítani óhajtja a halállományt.

De mit ér a legjobb igyekezet is, amellyel a halállományt védeni és gyarapítani reméli, mikor a szeliden orvhalászatnak nevezett rablógazdálkodás éppen a tilalmi időben, melyet a társaság rendszeres és intenzív haltenyésztésre igyekszik felhasználni, még rendszeresebb és még intenzívebb hal- és ivadékpusztítást visz véghez?

És ezt a rendszeres és intenzív halpusztítást nevezi a jogászai eufémia „halászati kihágásnak“ és sujtja manapság, mikor 1 kg. pontyért 1000 koronát fizetnek, ötszáz, meg ezerkoronás pénzbüntetéssel. Egy közepes szerencsével dolgozó haltolvaj kifog egy áprilisi vasárnap délután húszezer korona értékű pontyot és ha minden huszadik vállalkozásánál nyakon csípi, fizet bírságot 1000 koronát, ha ugyan nem csupán dorgálásra ítéli az ilyen bagatelle ügyekben sokszor túlságosan „jóbíró“-nak mutatkozó főszoigabíró úr.

Fent levezetett következtetéseket összevonva tehát: a Balatonnak mint nyílt víznek fogalmából egyenesen jogilag következik, hogy a Balaton nemes pontyivadékaiknak millióit pusztító professzionátus „orvhászok“ bátran űzhetik tovább ártatlan kedvtelésüket, mert hisz' az a kis kockázat, hogy minden századik, vagy mondjuk huszadik eset után 1 kg. ponty értékét kell mint bírságot lefizetniök, csak nem fogja őket visszatartani busásan jövedelmező foglalkozásuktól.

Ameddig tehát a Balaton, a mi egyetlen Balatonunk, Csonka-Magyarország egyik legnagyobb büszkesége, a mai törvény németből kölcsönzött definíciója szerinti *nyílt víz* és semmi más mint nyílt víz, éppen olyan nyílt víz, mint a Bódeni-tó vagy a Duna, vagy a Rába, addig üzemterv, pontyhalásítás, fogasikra-tenyésztés, tilalmi idő, kíméleti tér és minden egyéb, ami okosat, szépet és drágát a balatoni halászat rendszeres és egységes üzemének kiépítésére a bérlő halásztársaság áldoz és befektet: nem tud annyi hasznosat teremteni a Balaton halállományának védelmére és fejlesztésére, mint amennyi rombolást okoznak ebben a halállományban és végeredményben a nemzet vagyonában az „orvhászoknak“ halívás idején elkövetett rendszeres „halászati kihágásai“.

Ameddig az ívás idején folytatott vandáli halpusztítás kihágás marad és büntetett át nem minősül, addig a halpusztítás a Balatonon állandó lesz és a jövőben csakis terjedni és fokozódni fog.

A halászati törvény revíziója előtt rendkívül fontosnak tartjuk, hogy kodifikátoraink figyelme erre a tapasztalati igazságra szakmabeli érdekképviselőiteink, köztük elsősorban Országos Halászati Egyesületünk által minél nyomatékosabban felhívassék.

Vizsgálódásaink végére érve, szerény véleményünkét a következőkben foglalhatjuk össze:

A balatoni rablóhalászatnak leküzdésére a halászati törvény előkészítés alatt álló revíziója kilátást nyújt. A törvény javított új kiadásától elsősorban azt reméljük, hogy a mostani törvényhozók az első magyar halászati törvény életbeléptetése óta lepergett 35 esztendő tapasztalásait bölcsen felhasználva önállóbb s hazai vízrajzi és gazdasági viszonyainkkal jobban számot vető munkát fognak végezni, mint ahogy ez az első törvény megalkotásánál történt.

Nevezetesen elsőrendűen fontosnak tartanók, ha a Balatont, mint legdrágább halászati értékforrásunkat, nemzetgazdasági jelentőségéhez képest értékelnék és ennek az átértékelésnek a törvény fogalmazásában is megfelelő kifejezést adnának, legalább is azáltal, hogy a Balaton részére, annak fokozottabb védelmére, különleges megbecsüléshez illő fogalmi meghatározást, valami hozzá méltó önálló „víztípust“ teremtenének.

Ebből az új halászati jogi fogalomból aztán valami célzerű új büntető szankciónak kellene kisarjadnia, amely igazán alkalmas legyen arra, hogy elrettentsen a Balaton körül már annyira elharapódzott tavaszi halpusztítástól.

Fokozott előrelátással kellene elriasztani éppen a halívás vámszedőit, az ivarzó pontyokra és fogasokra leső haltolvajokat, egyrészt azáltal, hogy a tilalmi időben történt halorzást megfelelő minősítéssel súlyosabb büntetésnek vetnék alá, másrészt azáltal, hogy kíméleti terekre nyilvánítanak a Balaton partjának halívásra alkalmas részeit, de legalább is a Balatonba vivő, illetve onnan kivezető sédek, árkok és csatornák torkolati szakaszát és balatonparti körzetét. Kíméleti tér jellegüket pedig megtartanák az erre természetből kijelölt és bizottságilag pontosan körülhatárolandó partrészek február végétől, a Mátyás-csuka ívási idejétől kezdve egész a pontyívási időszak hozzávetőleges végéig, ami körülbelül összeesik a balatoni fürdőidény kezdetével, június 15-ével.

Óhajtható volna fenti célok elérésére, hogy a rablóhalászat kártevésében legelső sorban érdekelt balatoni halászati jogtulajdonosok társulatának is mielőbb alkalom adatnék arra, hogy a törvény revíziós előmunkálatai során tapasztalásait és szakvéleményét törvénycsinálóink rendelkezésére bocsáthassa.

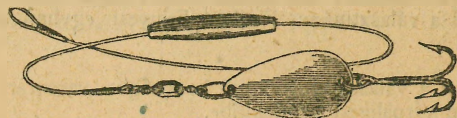
Mivel pedig ebben a fontos kérdésben a „periculum in mora“ kétségtelenül fennforog, mindenkéftől óhajtható volna, hogy az új magyar halászati törvény, amelyről már évek sora óta, mint a jövő zenéjéről beszélnek, végre-valahára igazi halászati szakemberek és főleg szakemberek által kidolgozva csakugyan a törvényhozás fóruma elé kerüljön.

Siófok, 1923. május 20.

*

Szerkesztő megjegyzése. A cikkben foglalt, mindenestre igen megszívlelendő kívánság kapcsán előadott egynémely dologra nézve, tájékoztatásul, meg kell állapítanunk, hogy a vizek megfelelőbb osztályozásának kérdése már a Budapesten 1901. március 7-én tartott első halászati kongresszuson is felvetődött s *Meszlényi Bence*, a Velencei-tavi halászati társulat akkori nagyérdemű igazgatója nyújtott be javaslatot a „zárt víz“ fogalmának kibővítésére. Tehát már több mint 20 évvel ezelőtt, akkor, amikor a Balatonon az okszerű halászati üzem még embriójában volt. De foglalkoztak szakemberek külön is a halorzás és hallopás kérdésével (l. Halászat 1914. évf. 8. számában Végh J.: „Halászati kihágások és hallopás“ című cikkét). Szóval nem új dolog ez — a magyar törvénycsinálók előtt sem. És nem is a „német minta“ az oka, hogy annak idején, 30 évvel ezelőtt, nem gondoltak rá. Hanem egyszerűen az, hogy akkor még az okszerű, *belterjes üzem* teljes ismeretlen valami volt; már pedig ez az előfeltétele annak, hogy erről az ügyről beszélni lehessen. A magyar törvény önállósága éppen azzal tűnik ki, hogy már akkor, 30 évvel ezelőtt, külön úton indult s hatalmas lépéssel előzte meg a német törvényalkotást a társulás *kötelező* kimondásával; a magyar törvénynek ez a rendelkezése tette lehetővé a szóban forgó vizeknek olyan *egységes* művelését, amelynek alapján most már következtethető az, hogy *zárt* vizek módjára kezeltesenek.

Reméljük, hogy a törvény küszöbön álló revíziója, ami ugyancsak több mint 20 éve várta már magára, meg fogja találni a megnyugtató megoldást.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület f. évi május hó 30-án **báró Inkey Pál** elnöklete alatt ülést tartott.

Jelen voltak: Corchus Béla alelnök, dr. Dobránszky Béla alelnök, dr. Hirsch Alfréd, Kuttner Kálmán, Répássy Miklós, Scheiber József, Schwarcz Izidor, Stögermayer Alajos, br. Szurmay Sándor és id. Zimmer Ferenc.

Távolmaradásukat kimentették: Bokor Pál, Kócsy Imre és Purgly Pál. A megjelentek üdvözlése után

1. elnök kegyeletes szavakkal emlékezik meg az egyesület érdemű titkárának, Simonffy Gyulának hirtelen bekövetkezett haláláról, meleg szavakkal méltatja érdemeit s indítványára emléket a választmány jegyzőkönyvében örökíti meg.

Ezután bejelenti az egyesületet is érintő azt az örvendetes eseményt, hogy egyesületünk alelnökét dr. Dobránszky Bélát a kormányzó úr Ó Főméltósága a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére közérdekű érdemes tevékenysége elismeréséül m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki. Az ülés a bejelentést örvendetes tudomásul veszi és nevezettet lelkesen ünnepli.

2. Titkár helyettese bejelenti, hogy az egyesület a kereskedelmi minisztériumhoz fordult aziránt, hogy a Budapestre irányított élelmiszerekre engedélyezett rendkívüli díjkedvezmény az ugyancsak Budapestre irányított s különlegesen halaskocsikban szállított élő halra és egyéb halküldeményekre is 10%-os díjtétel kedvezmény alakjában kiterjesztessék, továbbá egy másik beadványban azzal a kéréssel fordult a kereskedelmi minisztériumhoz, hogy a Máv.-on és kezelésében lévő összes vonalokon érvényes, az élő ponty és élő kárásznak gyors- és teherárúként való szállítására vonatkozó 30%-os díjkedvezmény megadására a Déli vaspályatársaság a viszonsóság alapján felkéréssék. Bejelenti végül, hogy a halgazdaságoknak a forgalmi adó alól való mentesítése tárgyában a pénzügyminiszterhez beadványt intéztetett. Beható tárgyalás után a választmány elhatározza, hogy a vasúti szállítások ügyében kéreessék fel a kereskedelmi kormányt, hogy a szállításra kerülő halküldeményeket vagy mázsáltassa le, vagy pedig térfogat, vagy átlagsúly szerint szabja meg a fuvardíjakat, végül, hogy a tenyészállatok (tenyészanyag, ivadék) fuvardíját is megfelelően mérsékelje.

3. A választmány foglalkozván dr. Dobránszky Béla alapítványával (Halászat 7—8. számú közgyűlési jegyzőkönyv 9. pont) Dr. Dobránszky Béla, Répássy Miklós, br. Szurmay Sándor, id. Zimmer Ferenc és a titkárból álló bizottságot küldi ki, mely az egyes kérdésekkel foglalkozván, a közgyűlésnek a jutalmazás módjára és rendjére szabályzatot dolgoz ki.

4. Pénztáros bejelenti, hogy a Halászat szaklap adományalapja kimerült s a lapnak további megjelenése érdekében újabb adományokról kell gondoskodni; a választmány beható megbeszélése alapján elhatározta, hogy újabb felhívást küld szét a tógazdaságok és tagok között, felkérvén őket abban, hogy újabb adományokkal támogassák a lapot és tegyék lehetővé annak zavartalan további megjelenését. Egyúttal megállapította a választmány a hozzájárulási kulcsot is, mely szerint a halgazdasági üzemek négy csoportba osztatnak:

1. mesterséges tógazdaságok,
2. természetes vizek 50.000 kat. holdon alul,
3. természetes vizek 50.000 kat. holdon felül,

4. társulatok, kereskedők s az egyesület más foglalkozású tagjai. Az 1. csoportba tartozók kat. holdankint 250 K-val (= 1/5 kg. ponty, 1 kat. hold után),

a 2. csoportba tartozók kat. holdankint 25 K-val (= 1/5 kg. ponty 10 kat. hold után),

a 3. csoportba tartozók kat. holdankint 250 K-val (1/5 kg. ponty 100 kat. hold után) adóznának; ez utóbbi kulcsokhoz alkalmazkodhatnának saját megítélésük szerint a 4. csoport tagjai is.

5. Az előbbi pont kapcsán Répássy Miklós, mint a „Halászat” című szaklap megbízott szerkesztője, miután a lap most már teljesen az egyesület kizárólagos hatáskörébe jutott, felkéri a választmányt: tenné megfontolás tárgyává egy szerkesztő-bizottság kiküldését, tekintettel egyrészt e lap irányításában való felelősség megosztása érdekében, másrészt minden eshetőségre való előre gondoskodás céljából. — Egyelőre tudomásul szolgál.

6. Az egyesület pénzügyi viszonyainak tárgyalása során a választmány elhatározta, hogy a tagsági díj felemelése tárgyában szeptember hó folyamán rendkívüli közgyűlést tart.

7. A helyettes titkár bejelenti ezután, hogy Fischer Frigyes műszaki tanácsos alapító tagként, Német Endre kir. s.-mérnök, Sehr József és Kokol István halászbérlő rendes tagként kérték legújabbban a társulat kötelékébe való felvételüket, kiket a választmány a közgyűlés megerősítésének fenntartása mellett tagjai sorába fel is vett.

8. Végül a választmány Fischer Frigyeset egyhangulag titkárrá választotta.

Ülés után a választmány tagjai barátságos vacsorára gyültek a Gundel-féle városligeti vendéglőbe.

A Sebeskőrösi halászati társulatnak, mely a Körös folyónak Harsány, illetőleg Körösszakál felső határáról Körösladány alsó határáig terjedő szakaszát öleli fel és a halászati jogot eddig hatóságilag értékesítette, f. évi június hó 4-én volt Komádiban újra alakuló közgyűlése Bihar vármegye főjegyzőjének vezetése alatt. Az érdekeltség a társulat megalakítását most sem tartotta időszertűnek, hanem egyhangulag azt kérte, hogy a halászati jog további hat évre ismét hatósági úton adassék bérbé.

Részvénytársaságok közgyűlései. A Magyar Tógazdaságok R.-T. f. évi május 26-án tartotta első évi rendes közgyűlését, a Haltenyészítő és Halkereskedelmi R.-T. pedig f. évi június 7-én második évi közgyűlését.

Mindkét gyűlésről legközelebb részletesen számolunk be.

IRODALOM. KÖNYVISMERTETÉS.

Dr. Hankó Béla: A halbetegségek és az ellenük való védekezés. Gyakorlati útmutató a betegségek felismerésére és leküzdésére. 22 ábrával. 64. oldal. (Zsebsformatum.) Megjelent a Magyar Nemzeti Múzeum támogatásával, Budapest. 1923. „Studium” könyvesbolt Múzeum-körút 21. szám. Ára 495 K.

A szerző kezes formában, népszerűen megírt, közhasznú könyvecskét adott közre, mely halas gazdaságaink termelési eredményeit szándékozik biztosítani. Úgy a szabad tenyészhelyen, de még inkább a zsúfolt raktármedencékben, haltartókban, halas bárkákban fertőző betegségek léphetnek fel vagy paraziták szaporodhatnak el, melyek a halállományt pusztítják vagy minőségileg lerontják, megbetegítik.

A halak betegségeinek is megvannak a jellemző tünetei. Minden kulturállamnak vannak intézetei, ahol a halbetegségek ellen való védekezés és általában a haltenyészítés higiéniai elveinek a tanulmányozása a kitűzött cél. Nálunk néhai Dr. Rátz István főiskolai tanár kezdeményezéséből kifolyólag a m. kir. főminisztériumi minisztérium külön fennhatósága alatt a m. kir. Állatorvosi Főiskola körbonctani intézetével kapcsolatban létesült ilyen „halkörtani állomás”, melyre azonban ezidőszertint dotációjának megvonása következtében és megbízott vezető- és segéd-személyzet hiánya az elfeledés ködfátyla kezd ráereszkedni. *Hankó* könyve talán az illetékes körök figyelmét ismét rátereli ezen elfeledett intézetre, amelynek munkásságára a felpezsdülő vízgazdasági berendezkedések halászati érdekeltségeinek bizonyára fokozott mértékben lenne szüksége.

Hankó könyve világos, könnyed stílusával s pathológiai vonatkozásokban is egyszerűsített meghatározásai által a szakértelemmel nem rendelkezők részére is kielégítő. A betegségek tárgyalásában, a védekezés és gyógyításra vonatkozó utasításaiban részben saját vizsgálataira, részben Hofer müncheni halélettani állomás volt igazgatójának klasszikus könyvére támaszkodik, kiemelve mindig a magyar viszonyoknak megfelelő részleteket. Könyvét főként halgazdaságok vezetői és alkalmazottai számára írta, de haltartók, halászok és halárúsok, ember- és állatorvosok s élelmiszerhygienikusok, továbbá az állami halászati intézmények számára is nélkülözhetetlen. Akváriumtartók, sporthorgászok, valamint zoológusok is régóta hiányzott szakkönyvet nyertek vele. Ugyanis *Hankó* könyve az első ilyenféle magyar munka, mely egészbe foglalva tárgyalja a halaink betegségeit. Megelőzően szórványos értekezések és laikusok részére közvetlenül nem hasznosuló tudományos értékű adatokat stb. magukba foglaló cikkek jelentek csak meg. *Hankó* könyvének szélesebbkörű használhatóságát nagymértékben emelik a halbetegségeket és halparazitákat ábrázoló rajzai és a jól megválogatott ábrák.

A könyv tárgyi felosztása elsősorban a halbetegségek felismerésére s az ezzel kapcsolatos tudnivalókra vezet rá. Majd sorra veszi azokat a betegségeket, melyeket *megfázás, táplálékromlás, bakterériumok, penészgombák, élősdai állatok, levegőhiány és torzfejlődés* okoznak. Külön fejezetben tárgyalja a tenyészvíz oxigénmeghatározásának módját, amelyben Dr. Winkler Lajos egyet. ny. r. tanárnak a gyakorlatban leginkább bevált eljárását ismerteti.

A könyv a szerző költségén jelent meg s az áldozatkészség, mely előttünk áll, megérdemli, hogy minél szélesebb kör érdeklődése kísérje.

Dr. Abonyi Sándor.

VEGYESEK.

A forgalmiadó és halászat. Lapunk f. évi március 15-i számában idevonatkozóan közölt közigazgatási bírósági döntés alapján a pénzügyminiszter úr, az Országos Halászati Egyesület kérelmére, a forgalmiadóra vonatkozó utasítást megfelelően módosította. A vonatkozó rendeletet lapunk hivatalos részében adjuk.

Pontyivadék pusztulása a Tiszán. Nagyon szomorúan érdekes küldeményt kaptunk egyik tagtársunktól, levelborítékban nemez-alakú lapdarabot, amely *összeszáradt zsenge pontyivadéktetekből képződött.* A kovácsi holt Tiszából (Szolnok vidéke) való. Az idej

tavaszi áradáskor, májusban, igen jó idő volt a halivásra; meg is ívtak a pontyok, az ikra szépen kikelt. De aztán hirtelen apadás állott be, a zsenge ivadék, úgy látszik, nem tudott a lefutó vízzel a holtág mélyebb helyeire jutni, kisebb tócsákban maradt vissza s mikor azok aztán elapadtak, vastag rétegben borította a holt meder fenekét, ott pusztulván mérhetetlen kárára a Tisza halállományának. De hátha megfelelő előrelátással, idejében való közbelépéssel segíteni lehetett volna a bajon?! Amíg az elsősorban érdekeltek: a jogtulajdonosok és a halászbérlők meg nem mozdulnak, nincs segítség.

Barangolás Pest-Budán címmel bennünket érdeklő kedves sorokat hozott a „Mágyarság“ f. évi április 1-i számában Móricz Pál tollából. A Dunapart-szélén, kóborolva a következőket írja:

„A Dunán a híres halászok: Singhoffer, Fanda, Zimmer, Pironcsák vízbemerült haltartó bárkái sorakoztak. Az érdekes öreg bárkákön pirosvirágú paszulylyal, tarkabimbós délgignytóval befuttatott zöld léc „filegóriák“ kínáltak csendes pihenőt.

A halászegények és családjaik jórészt a vizen, a bárkákön élték le életüket. A bárkán főzték az inycsiklandó illatú halvacsorát. Amikor a vizen bevacsoráztak, kibaktattak a szárazföldre — borinnya. A vizen jóllaktak, a szárazon sűrűn berugtak, így éltek, márhogy ameddig éltek, a dunai halászok, hajósok s a molnárpogácsa és galuska remekeléséről híres régebbi molnárok.

A sorok között *Marton Ferenc* remek ceruzája ábrázolja *Zimmer Ferenc* öreg halászbárkáját és *Pironcsák* halászmestert, „aki vagy ötven éve halászt a pesti Dunán“ — azzal a bizonyos rövid-szárú tajtékipával!

Hírek Győr vidékéről. A Győri Hírlap f. évi júniusi számaiban jelentek meg az alábbi érdekes hírek:

a) **Amerikai naphal a Marcalban.** Ritka halat fogott Veöreös György megyei árvászéki elnök tegnap reggel a Marcalban, Gyömöre határában. Ötöt látott a vízben és négy közülük csakhamar horogra került. Veöreös György elnök, híres halismerő és nagy halász, álmélkodva nézte a csodás színben jálszó amerikai vendégeket. A bencés gimnáziumban (egy példányt rögtön a múzeumnak aján-dékozott a tulajdonos) kétséget kizáróan is megállapították, hogy a kifogott halak „amerikai naphal“ néven (*Eupomotis aureus*) ismeretese az északamerikai édesvizekben. Amint a Természettudományi Közlöny 1910. évfolyamában olvashatjuk, mesterséges betelepítés útján körülbelül 15 évvel ezelőtt került egy somogy megyei tógazdaságba. Hogy milyen úton került a Marcalba, nem tudható. (Bizonyára valamely tógazdaságból halasítás végett a Marcalba vitt pontyivadék közé keveredett. Szerk.) A kifogott hal színe a trópusok gazdag színárnyalataira emlékeztet. A hason alul kénsárga, amely átmege ibolyába, kékbe, zöldbe és a hátan egészen sötét színű. A kopolyúfedő függelékén egy nagy, különféle színben játszó folt díszleg. A naphalról, mint akváriumi díszhalról megjegyezhető, hogy kisebb edényben nehezen tartható életben. Úszása a mi sügér-rünkhöz képest lomhának mondható.

b) **Szerencsehalászat a vasúti víztartályban.** Egy pár nap ó'a a leánygimnázium melletti magas víztartó körül deszkamelnvények állnak. Ez a víztartály látja el a mozdonyokat tápláló kutakat vízzel, ide pedig a Rábamenti szivattyú- és nyomótelepről jut a víz. A napokban a tartályt tisztogatták és ekkor a legnagyobb meglepetésükre a munkások hatalmas, csaknem félméteres pontyokat találtak, amelyek vígan úszkáltak a toronymagasságban lévő tartályban, amelybe még kiskorukban jutottak egy váratlan nyomás következtében. Szépen meg is nőttek, de a szűk csövön többé vissza nem mehettek s így kerültek a szerencsés munkások horgára.

A második hír egy kissé áprilisi ízű. Hiszen igaz, Pápán is fogtak a vízvezeték medencéjében halakat (l. „Halászat“ f. évi január 15-iki számát), de azok csak 5—6 cm. hosszúak voltak. Ha a győri pontyok csakugyan a félméter tekintélyes hosszát érték el, akkor azok minden valószínűség szerint már ilyen nagy korukban kerültek abba a tartályba. Ha közszemlére tették volna ki e halakat, talán rájuk is ismert volna valamelyik tenyésztő vagy kereskedő, aki — halakat szállított arrafelé!

Hivatalos árjegyzés.

a) **Sajtóhibaigazítás.** Előző számunkban a hivatalos árjegyzésbe sajnálatos sajtóhiba folytán a kicsinyben való fíringadozásokat fel-tüntető összeállítás második része 1923. május 4-re vonatkozólag kimaradt; ezt pótlólag most tesszük közzé:

	1923. május 4.	
	Vásár- csarnokban	Nyílt- piacon
a) Édesvízi (élő) hal:		
Ponty, nagy	1800—2200	800—2000
„ kicsiny	900—1500	—
Harcsa, nagy	2400—3000	2000—2500
„ kicsiny	1800—1800	—
Csuka, nagy	1600—1800	1000—1200
„ kicsiny	1400—1400	—

Kárász	—	600—900
Compó	1000—1000	800—900
b) Édesvízi jegelt (nem élő):		
Ponty, nagy	1200—1600	700—1000
„ kicsiny	700—1100	—
Harcsa, nagy	2800—3500	2500—3000
„ kicsiny	2000—2300	—
Csuka, nagy	1200—1500	800—1200
„ kicsiny	700—1200	—
I. Fogassüllő, balatoni, nagy, 3 kg. felül		
	3500—3500	—
II. Fogassüllő, balatoni, nagy, 2—3 kg.-os		
	2600—3000	—
III. Fogassüllő, balatoni, kicsi, 45 cm. hosszúságtól feljebb		
	2000—2500	—
IV. Fogassüllő, balatoni, kicsi, 35 cm. hosszúságtól feljebb		
	2000—2000	—
Keszeg, balatoni	150—400	—
Kárász	400—400	500—700
Compó	—	—
Márna	1000—1200	1000—1200
Keszeg	300—500	500—700
Pisztráng	—	—
Kecsege, nagy	3500—3500	—
„ kicsiny	2500—2500	—
Apró, kevert hal	—	400—600

b) A f. évi május hóra vonatkozólag a budapesti vásárcsarnokok igazgatóságának jelentése szerint lanya felhozatal mellett az árak ingadozók voltak. A hónap vége felé azonban határozott áremelkedés mutatkozik. Megjelent a rák is a piacon, darabonként 120—250 K árnban.

Nagyban az élő ponty 90.000—200.000 K volt métermázsánknál; jegelt halban a ponty 50.000—140.000 K, a harcra 80.000—160.000 K, a fogassüllő 90.000—250.000 K, a balatoni keszeg 15.000—30.000 K, a balatoni őn 70.000—70.000 K áron kelt el.

A kicsinyben való árkülönbségeket a május hónap folyamán kilogrammonként koronákban az alábbi összeállítás mutatja:

a) Édesvízi (élő) hal:	1923. május 11.		1923. június 1.	
	Vásár- csarnokokban	Nyílt piacon	Vásár- csarnokokban	Nyílt piacon
Ponty, nagy	2000—2200	800—2000	2800—3100	800—2400
„ kicsiny	1000—1600	—	2400—2600	—
Harcsa, nagy	2400—2400	2000—2500	2600—3500	2000—3000
„ kicsiny	2000—2000	—	2200—2200	—
Csuka, nagy	2000—2000	1000—1200	—	1400—2000
„ kicsiny	1800—1800	—	—	—
Fogassüllő, dunai	—	—	3200—3200	—
Kárász	1000—1000	600—900	1000—1000	600—900
Compó	1000—1000	800—900	1100—1100	800—1000
Márna	—	—	—	—
Keszeg	—	—	—	—
Kecsege, kicsiny	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő) hal:				
Ponty, nagy	1100—1600	700—1000	1800—2000	900—2000
„ kicsiny	600—1000	—	1600—1700	—
Harcsa, nagy	2800—3500	2500—3000	3000—3600	2500—4000
„ kicsiny	1800—2400	—	2200—2500	—
Csuka, nagy	1100—1600	800—1200	1900—2000	800—1600
„ kicsiny	800—1000	—	—	—
Fogassüllő, dunai	—	—	—	—
I. Fogassüllő, balatoni nagy 3 kg.-on felül				
	3400—3400	—	3500—3500	—
II. Fogassüllő, balatoni nagy 2-3 kg.-os				
	2500—3000	—	3000—3000	—
III. Fogassüllő, balatoni kicsi 45 cm. h. feljebb				
	2400—2400	—	2500—2800	—
IV. Fogassüllő, balatoni kicsi 35 cm. h. feljebb				
	1800—2300	—	2000—2000	—
Keszeg, balatoni	200—300	—	500—600	—
Garda, balatoni	—	—	800—800	—
Kárász	400—600	500—700	800—800	500—800
Compó	—	—	—	—
Márna	—	1000—1200	2100—2100	—
Keszeg	400—400	500—700	500—600	500—1000
Pisztráng	—	—	—	—
Kecsege, nagy	3000—3500	—	3500—3500	—
„ kicsiny	2500—2800	—	3000—3000	—
Apró, kevert hal	—	400—600	300—300	400—800

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. Cs. G., Budapest. Az 1921-i wielenbachi vadgesztenye takarmányozási kísérletekről sajnos eddig semmi adat nem jutott tudomásunkra; de utána járunk. Egyébként felhívjuk figyelmét a „Halászat“ 1916. évi 12. számában hasonló kérdésre adott feleletünkre is.

A lap kiadásáért felelős: **Répássy Miklós**

IFJ. SINGHOFFER ÁGOSTON és TÁRSAI

HALNAGYKERESKEDÉS

CZÉGTULAJDONOS:

HALTENYÉSZTŐ ÉS HALKERESKEDelmi RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Raktár és kereskedelmi iroda: **BUDAPEST, IX., ERKEL-UTCZA 3. SZ.**

TELEFON: nappal: József 48-48, éjjel: 54-04.

Központi iroda: **BUDAPEST, V., BÉLA-UTCZA 8. TELEFON: 79-46.**

Halászhálók

legjobb minőségű, 3—2-sodratú, hosszú-szalú kenderfonalból készült, úgyszintén **haláskötelek, inslég, horog, halászczérnák** készen és megrendelésre kaphatók

Hirschfeld Ármin
Debreczen, József kir. herczeg-u. 38.

Hollandiai háló,

inslég, patentczérna,

haláskötél, zsinég, fonál, varsa, varsapamut, horog

Készen és megrendelésre

ismét állandóan kapható:

ÁDÁM MIKSA, BUDAPEST, IV., FERENCZ-JÓZSEF-RAKPART 6.

TELEFON: József 61-48.

Halászati és gazdasági felszerelések: halászcsonakok, haltartók, csónakbárkák, apacsutok, nádvágókések, csáklák, húzó- és kormányvezetők (kőrisfából), sport- és luxuscsónakok, evezők.

Kötélárúk: ruhaszáritókötel, rudalókötel, nyakló, marha- és borjúkötel, istráng, szántógyeplő, nyereg stb. gyártása és eladása:

HIRMANN ISTVÁN ipartelepei, VÁC

Köszdi-út 52. (vasút mellett). Telefon: 72. Központi iroda: **Budapest, V., Alkotmány-utca 20. Telefon: 179-51**

(Munkavezető: SINGHOFFER M. JÓZSEF halásmester).

Kérjen árajánlatot!

Az árúk kiválóságáról személyesen meggyőződhet!

 Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halásmester, **BUDAPEST,** Központi vásárcsarnok. Telefon: József 48—94

Halértékesítő Részvénytársaság

halnagykerekeskedés

Árusító hely: **Budapest, IX., Központi vásárcsarnok**

Telep és iroda: **Budapest, IX., Csarnok-tér 5.**

Telefon nappal: József 113-54.

Telefon éjjel: József 49-06.

Központi iroda: **Budapest, V., Széchenyi-utca 1.**

Telefon: 154-44, 154-45.

MEGVESZŐK tógazdaságok egész haltermését, **SZALLITUNK** a Magyar Tógazdaságok részvénytársaság kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh és bajor egy és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más **tenyészhalat** és megtermékenyített **fogassüllőikrát,** valamint etetési tüzemre berendezett tógazdaságok részére különféle **haltakarmányt.**